

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
The Synthesis of the Master Degree Theses in Educational Administration,
Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

มณี อาลากุล¹

Manee Arlakul

Corresponding Author E-mail: maemanee79@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2) เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ 3) เพื่อเสนอองค์ความรู้จากการวิจัยการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพทั่วไปของวิทยานิพนธ์ ด้วยการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ ตั้งรุ่นที่ 6 ถึงรุ่นที่ 12 จำนวน 228 เรื่อง ด้วยแบบบันทึกข้อมูลลักษณะงานวิจัย ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์วิทยานิพนธ์ ด้วยแบบบันทึกเพื่อการวิเคราะห์เอกสาร และขั้นตอนที่ 3 เสนอองค์ความรู้จากการวิจัย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เมื่อมีการจำแนกตามแบบบันทึกข้อมูลการวิจัย พบว่า มีการทำวิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษาด้านการบริหารวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ การบริหารงานบุคคล การบริหารการศึกษา การบริหารการศึกษาด้านอื่นๆ การบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

2. การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 6 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1) การบริหารการศึกษา 5 หัวข้อ 2) การบริหารวิชาการ 28 หัวข้อ 3) การบริหารงานบุคคล 1 หัวข้อ 4) การบริหารงานทั่วไป 3 หัวข้อ 5) การบริหารการศึกษาด้านอื่นๆ 6 หัวข้อ และ 6) การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษา 21 หลักพุทธธรรม

3. องค์ความรู้จากการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 6 ประการ 1) องค์ความรู้การบริหารการศึกษา 2) องค์ความรู้การบริหารวิชาการ 3) องค์ความรู้การบริหารงานบุคคล 4) องค์ความรู้การบริหารงานทั่วไป 5) องค์ความรู้ภาวะผู้นำเชิงพุทธ และ 6) องค์ความรู้การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ: สังเคราะห์, วิทยานิพนธ์, หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต.

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the state of the Master Degree theses in educational administration, 2) to synthesize the Master Degree theses in educational administration and 3) to propose a body of knowledge from the synthesis of the Master Degree theses in educational administration. This Qualitative study was divided into 3 steps; 1) to study general state of 228 theses from the 6th class to the 12th class by thesis characteristics records, 2) to synthesize

¹ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

the theses by the records for document analysis, and 3) to do the content analysis and propose the knowledge from the study.

The results of the study found that:

1. In the state of the Master Degree theses in educational administration, the most theses were academic administration, followed by personnel administration, educational administration, specific educational administration, and general administration respectively.

2. The synthesis of the Master Degree theses in educational administration covered 6 main aspects; 1) 5 topics in educational administration, 2) 28 topics in academic administration, 3) 1 topic in personnel administration, 4) 3 topics in general administration, 5) 6 topics in specific educational administration, and 6) integration of 21 Buddhaddhamma principles in educational administration.

3. The body of knowledge obtained from the study can be classified into 6 aspects; 1) in educational administration, 2) in academic administration, 3) in personnel administration, 4) in general administration, 5) in Buddhist based leadership, and 6) in integration of Buddhaddhamma and educational administration.

Keywords: Synthesis, Degree, Educational Administration

บทนำ

บัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยนั้น ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาโดยอาศัยแนวปฏิบัติตามความในคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่องการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ พ.ศ.2512 ข้อ 5 (2) ว่าด้วยการพิจารณา จัดตั้ง ยุบ รวม และเลิกล้ม คณะ วิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชา และหรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในมหาวิทยาลัยและข้อ 7 ความว่า “ถ้าเป็นการสมควรมหาวิทยาลัยสงฆ์ ทั้งสองแห่งจะร่วมกันจัดการศึกษาชั้น บัณฑิตวิทยาลัยอีกส่วนหนึ่ง โดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัยของคณะสงฆ์ก็ได้” ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงมีประกาศที่ 65/2529 ลงวันที่ 14 กันยายน 2529 แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อดำเนินการยก ร่างโครงการบัณฑิตวิทยาลัยและหลักสูตรปริญญาโท ต่อมา มหาวิทยาลัยได้ประกาศใช้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาโท พุทธศักราช 2530 เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2530 เมื่อพร้อมแล้ว มหาวิทยาลัยจึงออกประกาศตั้งบัณฑิตวิทยาลัยตามประกาศมหาวิทยาลัยที่ 4/2531 ลงวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2531 บัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีพันธกิจ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผลิตบัณฑิต : ผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่คิด เป็นผู้นำจิตใจ และปัญญา มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาและพัฒนา สังคม

2. ด้านวิจัยและพัฒนา : จัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการวิชาการด้าน พระพุทธศาสนา เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการ ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนามนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล และสันติสุข

3. ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม : มุ่งมั่นในการให้บริการวิชาการด้าน พระพุทธศาสนาแก่คณะสงฆ์และสังคม รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ และความร่วมมืออันดีระหว่างพุทธศาสนิกชนใน ระดับชาติและนานาชาติ เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม อันเนื่องด้วย พระพุทธศาสนา

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม : มุ่งส่งเสริม อนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อันเป็นภารกิจ หลักที่สำคัญของมหาวิทยาลัย โดยการบริหารจัดการบูรณาการเข้ากับโครงการและกิจกรรมการเรียนการสอน และ สอดคล้องกับพันธกิจและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2555)

คณะครุศาสตร์ ได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา นับเป็นคณะที่ 2 ต่อจากคณะพุทธศาสตร์ ในระยะแรกจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาควิชา คือ ภาควิชาการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และภาควิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ต่อมา ในปี พ.ศ. 2526 ได้ปรับปรุงใหม่โดยแบ่ง 3 ภาควิชา คือ ภาควิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนสังคมศึกษา และภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน ในปัจจุบัน คณะครุศาสตร์ แบ่งส่วนงานตามประกาศ พ.ศ. 2556 เป็น 6 ส่วน ประกอบด้วย สำนักงานคณบดี ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน โรงเรียนบาลีเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา และมีกลุ่มงานหรือโครงการพิเศษอีกหลายโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ของคณะครุศาสตร์ ดังนี้ 1) เพื่อจัดการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร บุคคลทั่วไป ให้มีความรู้ความสามารถในศาสตร์ความเป็นครู การจัดการศึกษา การสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิมในภาคใต้ เป็นผู้รู้ด้านจิตใจและปัญญา รู้จักเสียสละเพื่อพระพุทธศาสนาและสังคม 3) เพื่อประยุกต์และพัฒนาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัย และบริการ 4) เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการศึกษาและพุทธธรรมสู่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อนุรักษ์เอกลักษณ์ และภูมิปัญญาไทย (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2558, น. 5)

พ.ศ. 2554 ได้สนับสนุนเปิดหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่วิทยาลัยเขตขอนแก่น วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ และวิทยาเขตนครศรีธรรมราช ตามลำดับ พร้อมได้พัฒนาสำนักงานบัณฑิตศึกษาขึ้นที่ชั้น 5 อาคารเรียนรวม เพื่อรองรับการพัฒนาของโครงการซึ่งมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาเป็นจำนวนมาก และได้เปิดการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก 1 สาขาวิชา คือ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา รับสมัครนิสิตรุ่นแรกในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 และได้รับความเห็นชอบหลักสูตรฯ จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2555

ปัจจุบันมีวิทยานิพนธ์ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นจำนวนมาก อันเป็นส่วนสำคัญที่นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทต้องทำเพื่อขออนุมัติปริญญาตามหลักสูตร ซึ่งทำให้มีผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้เป็นจำนวนมากและได้เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ตั้งแต่รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 12 ซึ่งยังไม่มีมีการทำการสังเคราะห์ความรู้จากวิทยานิพนธ์เหล่านี้เลย เพราะวิทยานิพนธ์เหล่านี้ล้วนแล้วมีความสำคัญต่อการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารการศึกษาเป็นอย่างมาก หากมีการรวบรวมศึกษาและประมวลผลแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการวิจัยด้านการบริหารการศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” เพื่อเป็นประโยชน์ต่อพัฒนางานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาที่ทำการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการฟังและการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เรื่องการเฉลิมฉลอง (Celebrations) ก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบเอสเอวีไอ (SAVI) ในวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้รูปแบบเอสเอวีไอ (SAVI) วิชาภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพทั่วไปของวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยทำการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 เสนอองค์ความรู้จากการวิจัยการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งรุ่นที่ 6 – 112

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งรุ่นที่ 6 – 112 จำนวน 228 เรื่อง

วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มจร	จำนวนวิทยานิพนธ์ (เรื่อง)
พ.ศ. 2555 รุ่นที่ 6	26
พ.ศ. 2556 รุ่นที่ 7	9
พ.ศ. 2557 รุ่นที่ 8	6
พ.ศ. 2558 รุ่นที่ 9	54
พ.ศ. 2559 รุ่นที่ 10	50
พ.ศ. 2560 รุ่นที่ 11	64
พ.ศ. 2561 รุ่นที่ 12	19
รวม	228

ตารางที่ 1.1 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ตั้งรุ่นที่ 6 – 112 จำนวน 228 เรื่อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบบันทึกข้อมูลลักษณะงานวิจัย ประกอบด้วย 1) ประเภทของวิทยานิพนธ์ 2) ข้อมูลของผู้วิจัย 3) พื้นที่ทำการวิจัย 4) สถานที่ทำการวิจัย 5) กระบวนการวิจัย 6) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 7) ประเภทวิทยานิพนธ์ตามหลักการบริหารการศึกษา 8) ประเภทวิทยานิพนธ์ตามหลักพุทธบูรณาการ

2.2 แบบบันทึกเพื่อการวิเคราะห์เอกสาร เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ตามแนวการวิเคราะห์สาระสำคัญของการวิจัย เพื่อบันทึกผลการวิจัย ซึ่งจะทำให้ได้ประเด็นและหลักการวิจัยในวิทยานิพนธ์ โดยรายการที่บันทึกประกอบด้วยชื่อผู้วิจัย ชื่อเรื่อง ผลการวิจัยตามหลักการบริหารการศึกษา 6 ด้าน และผลการวิจัยตามหลักพุทธบูรณาการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้ 1) สืบจากรายชื่อวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งรุ่นที่ 6-12 โดยสืบค้นจากรายชื่อวิทยานิพนธ์ และฐานข้อมูลออนไลน์ของเว็บไซต์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) จากนั้นจึงทำการสืบค้นวิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เผยแพร่จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และห้องสมุดหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอพิมพ์ หรืออัดสำเนาวิทยานิพนธ์ตามที่สืบค้นได้ 3) ทำการอ่านวิทยานิพนธ์คร่าวๆ 1 รอบ เพื่อตรวจสอบว่ามีเนื้อหาสาระครบถ้วนเพียงพอที่จะนำมาสังเคราะห์งานวิจัยได้ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด 4) บันทึกค่ารายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของงานวิจัยทั้งหมดที่ศึกษาลงในแบบบันทึกลักษณะงานวิจัย ผู้วิจัยจะบันทึกผลการวิจัยลงในแบบบันทึกเพื่อการวิเคราะห์เอกสาร โดยจะย่อยตามประเด็นสาระสำคัญ หลักการบริหารการศึกษา จำแนก และจัดระบบการวิเคราะห์ให้เป็นลำดับในภาพรวม เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ต่อไป และทำให้ได้เพิ่มข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการสังเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานวิจัย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อศึกษาสภาพวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ ตามแบบบันทึกข้อมูลลักษณะงานวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ตามแบบบันทึกเพื่อการวิเคราะห์เอกสาร

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้จากการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ เป็นการสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ขั้นตอน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่า

สรุปผลการวิจัย

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) สรุปผลตามวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

สภาพวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1.1 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านประเภทของวิทยานิพนธ์ (เรื่องปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่) พบว่า ส่วนใหญ่ พ.ศ. 2560 จำนวน 64 เรื่อง ร้อยละ 28.0 และมีลำดับรองลงมา คือ พ.ศ. 2558 จำนวน 54 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.1 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ พ.ศ. 2557 จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.6

1.2 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร ด้านประเภทของวิทยานิพนธ์ (รุ่นที่ศึกษา) พบว่า ส่วนใหญ่ รุ่นที่ 11 จำนวน 64 เล่ม ร้อยละ 28.0 และมีลำดับรองลงมา คือ รุ่นที่ 9 จำนวน 54 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 24.1 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ รุ่นที่ 8 จำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 2.6

1.3 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านลักษณะผู้วิจัย (เพศ) พบว่า ส่วนใหญ่ พระ จำนวน 64 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 28.0 และมีลำดับรองลงมา คือ พระครู ฐานานุกรม จำนวน 42 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 18.4 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ พระครู สัญญาบัตร จำนวน 11 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 4.8

1.4 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านลักษณะผู้วิจัย (อายุ) พบว่า ส่วนใหญ่ อายุ 31-40 ปี จำนวน 68 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 29.8 และมีลำดับรองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 66 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 28.9 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ อายุ 21-30 ปี จำนวน 18 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 7.8

1.5 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านลักษณะผู้วิจัย (อาชีพ) พบว่า ส่วนใหญ่ นักบวช จำนวน 164 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 71.9 และมีลำดับรองลงมา คือ รับราชการครู และผู้บริหาร จำนวน 52 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.8 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ ทำธุรกิจค้าขาย จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.4

1.6 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร ด้านลักษณะผู้วิจัย (วุฒิการศึกษา) พบว่า ส่วนใหญ่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 144 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 63.1 และมีลำดับรองลงมา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 54 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 23.6 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยอื่นๆ จำนวน 0 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.0

1.7 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านลักษณะผู้วิจัย (วุฒิการศึกษา) พบว่า ส่วนใหญ่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 144 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 63.1 และมีลำดับรองลงมา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 54 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 23.6 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 1.3

1.8 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านสถานที่ทำการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 86 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.7 และมีลำดับรองลงมา คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 75 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 32.8 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ สำนักปฏิบัติธรรมจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.4

1.9 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านกระบวนการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ การวิจัยเชิงผสมวิธี จำนวน 131 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 57.4 ลำดับรองลงมา คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 92 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 40.3 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 2.1

1.10 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ ผู้บริหารและครู จำนวน 81 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 35.5 และมีลำดับรองลงมา คือ นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา จำนวน 51 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.3 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 1.7

1.11 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร ด้านประเภทวิทยานิพนธ์ตามหลักการบริหารการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ การเรียนการสอน จำนวน 46 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 20.1 และมีลำดับรองลงมา คือ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 24 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 10.5 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี, กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด, การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, การบริหารการเรียนรู้ด้วยโครงงาน, การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้, การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี, การสอนแบบซิปปา การส่งเสริมค่านิยม 12, จรรยาบรรณวิชาชีพครู, บทบาทความรับผิดชอบ, การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ, การตัดสินใจ, ความพึงพอใจ, ความสุขในการทำงาน, ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน, การสร้างแรงจูงใจ, การใช้อำนาจ, การลดความเครียด, การปฏิบัติงานของครูจำนวน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, การปฏิบัติงานของพระบัณฑิต, การพัฒนาวิธีการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ, การสอนสมาธิ จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.4

1.12 วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ด้านประเภทวิทยานิพนธ์ประเภทวิทยานิพนธ์ตามหลักพุทธบูรณาการ พบว่า ส่วนใหญ่ วิทยานิพนธ์ที่ไม่มีหลักพุทธบูรณาการ จำนวน 105 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 46.0 และมีลำดับรองลงมา คือ วิทยานิพนธ์ที่มีหลักสังคหวัตถุ 4 จำนวน 16 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 7.0 และลำดับที่น้อยที่สุด คือ พุทธบูรณาการ ภาวนา 4 , วุฒิ 4 , จักร 4 , ปัญญา 3, หลักอภิปไตย 3, กุศลกรรมบถ 10, โยนิโสมนสิการ , อดติ 4 , พุทธวิธีการสอน 4 ส., ทศยปปาณิกสูตร, กตัญญูกตเวที , สัปายะ , พหุสูตร 5 จำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.4

2. เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ดังนี้

2.1 การบริหารการศึกษา 5 คือ 1) การบริหารการศึกษา 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) การบริหารหลักธรรมาภิบาล 4) การจัดการศึกษาปฐมวัย และ 5) การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี

2.2 การบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การเรียนการสอน 3) การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม 4) กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 5) การจัดการเรียนรู้ 6) กิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8) การบริหารงานประกันคุณภาพ 9) หลักมนุษยสัมพันธ์ 10) กิจกรรมแนะแนว 11) กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด 12) การบริหารการเรียนรู้ด้วยโครงงาน

13) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 14) การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 15) การส่งเสริมค่านิยม 12 16) จรรยาบรรณวิชาชีพครู 17) บทบาทความรับผิดชอบ 18) การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ 19) การตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อ 20) ความสุขในการทำงาน 21) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 22) การใช้อำนาจ 23) การลดความเครียด 24) การปฏิบัติงานของครู

2.3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยการบริหารงานบุคคล

2.4 การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 1) การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) นวัตกรรมและการใช้สื่อเทคโนโลยี 3) การบริหารจัดการระบบสารสนเทศ

2.5 การบริหารการศึกษาด้านอื่นๆ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำเชิงพุทธ 2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) การบริหารกิจการคณะสงฆ์ 4) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ 5) การปฏิบัติงานของพระบัณฑิต 6) การพัฒนาวิธีการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

2.6 การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย 1) สังคหวัตถุ 4 2) อิทธิบาท 4 3) พรหมวิหาร 4 4) ขรവാสนธรรม 4 5) ศีล 5 6) อริยสัจ 4 7) ไตรสิกขา 8) กัลยาณมิตร 9) พละ 4 10) หลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์ 4 11) สัมปยุตธรรม 7 12) อปริหานิยธรรม 7 13) สาราณียธรรม 6 14) ภาวนา 4 15) หลักอภิปไตย 3 16) กุศลกรรมบถ 10 17) โยนิโสมนสิการ 18) อคติ 4 19) กตัญญูทเวที 20) สัมปายะ 21) วุฒิ 4

3. เพื่อเสนอองค์ความรู้จากการวิจัยการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

องค์ความรู้จากการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

3.1 องค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย 1) การบริหารการศึกษา 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) การบริหารหลักสูตร 4) การจัดการศึกษาปฐมวัย และ 5) การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี

3.2 องค์ความรู้ด้านการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การเรียนการสอน 3) การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม 4) กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 5) การจัดการเรียนรู้ 6) กิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8) การบริหารงานประกันคุณภาพ 9) หลักมนุษยสัมพันธ์ 10) กิจกรรมแนะแนว 11) กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด 12) การบริหารการเรียนรู้ด้วยโครงงาน 13) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 14) การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 15) การส่งเสริมค่านิยม 12 16) จรรยาบรรณวิชาชีพครู 17) บทบาทความรับผิดชอบ 18) การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ 19) การตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อ 20) ความสุขในการทำงาน 21) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 22) การใช้อำนาจ 23) การลดความเครียด 24) การปฏิบัติงานของครู

2.3 องค์ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานบุคลากร 2) การรักษาบุคลากร 3) การวัดผลการปฏิบัติของบุคลากร 4) การจัดบุคคลเข้าปฏิบัติงาน 5) การดำเนินการทางวินัย 6) การวางแผนอัตรากำลัง 7) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง 8) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 9) การวินัยและการรักษาวินัย 10) การออกจากราชการ

2.4 องค์ความรู้ด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 1) การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) นวัตกรรมและการใช้สื่อเทคโนโลยี 3) การบริหารจัดการระบบสารสนเทศ

2.5 องค์ความรู้ด้านภาวะผู้นำเชิงพุทธ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหาร 4 2) ภาวะผู้นำตามหลักจักร 4 3) ภาวะผู้นำตามหลักพละ 4 4) ภาวะผู้นำตามหลักขรวาสนธรรม 4 5) ภาวะผู้นำตามหลักสัมปยุตธรรม 7 6) ภาวะผู้นำผู้บริหารตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7) คุณลักษณะการบริหารงานตามหลักทศพิธราชธรรม

2.6 องค์ความรู้ด้านการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการบริหารการศึกษา 1) สังคหวัตถุ 4 2) อิทธิบาท 4 3) พรหมวิหาร 4 4) ขรวาสนธรรม 4 5) ศีล 5 6) อริยสัจ 4 7) ไตรสิกขา 8) กัลยาณมิตร 9) พละ 4 10) หลักทฤษฎีธรรมมิกัตถประโยชน์ 4 11) สัมปยุตธรรม 7 12) อปริหานิยธรรม 7 13) สาราณียธรรม 6 14) ภาวนา 4 15) หลักอภิปไตย 3 16) กุศลกรรมบถ 10 17) โยนิโสมนสิการ 18) อคติ 4 19) กตัญญูทเวที 20) สัมปายะ 21) วุฒิ 4

อภิปรายผลการวิจัย

องค์ความรู้จากการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากการขอค้นพบของงานวิจัย สามารถสรุปได้เป็น 6 ประเด็น ได้แก่

1. องค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย 1) การบริหารการศึกษา 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) การบริหารหลักสูตรมาภิบาล 4) การจัดการศึกษาปฐมวัย และ 5) การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับแนวคิดของกิติมา ปรีดีติล (2542, น. 13) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในสถานศึกษาตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียน และนักศึกษา และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมร วิญญูกุล (2542) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร” ซึ่งเป็นการศึกษาและสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ของภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2540 รวม 187 เรื่อง ที่ได้แบ่งองค์ความรู้ด้านการบริหารการศึกษออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ผู้บริหาร 2) องค์การ 3) นโยบายและการเมือง 4) เศรษฐศาสตร์และการคลัง และ 5) หัวข้อพิเศษ ที่พบว่า มีการทำวิทยานิพนธ์ด้านผู้บริหรามาก

2. องค์ความรู้ด้านการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การเรียนการสอน 3) การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม 4) กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 5) การจัดการเรียนรู้ 6) กิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8) การบริหารงานประกันคุณภาพ 9) หลักมนุษยสัมพันธ์ 10) กิจกรรมแนะแนว 11) กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด 12) การบริหารการเรียนรู้ด้วยโครงการ 13) การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 14) การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 15) การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ 16) จรรยาบรรณวิชาชีพครู 17) บทบาทความรับผิดชอบ 18) การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ 19) การตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อ 20) ความสุขในการทำงาน 21) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 22) การใช้อำนาจ 23) การลดความเครียด 24) การปฏิบัติงานของครู สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 33-38) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล การประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ พุฒิมวงค์ (2535) ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2525 – 2533” จำนวนทั้งสิ้น 70 เรื่อง ที่พบว่า ข้อค้นพบเกี่ยวกับผู้บริหารการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารการศึกษาควรมีคุณลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ 1) ความเป็นผู้นำ 2) มินุษยสัมพันธ์ 3) มีการประสานงาน 4) มีความรู้ในวิชาชีพ 5) มีความสามารถในการปฏิบัติงาน และมีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ผู้บริหารก็ควรปฏิบัติงานโดยยึดหลักพรหมวิหารธรรมและสังคัตถธรรมด้วย และผู้บริหารการศึกษา ได้ปฏิบัติตามกระบวนการหรือขั้นตอนในการบริหารการศึกษา ซึ่งได้แก่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผน การดำเนินการตามแผนและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติงานที่ผ่านมายังมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ อันได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน การขาดข้อมูลที่จะใช้ในการวางแผน การขาดงบประมาณสนับสนุน

3. องค์ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานบุคลากร 2) การรักษาบุคลากร 3) การวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 4) การจัดบุคคลเข้าปฏิบัติงาน 5) การดำเนินการทางวินัย 6) การวางแผนอัตราค่าจ้าง 7) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง 8) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 9) การวินัยและการรักษาวินัย 10) การออกจากราชการ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) การวางแผนอัตราค่าจ้างและกำหนดตำแหน่ง 2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) วินัยและการรักษาวินัย 5) การออกจากราชการ

4. องค์ความรู้ด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 1) การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) นวัตกรรมและการใช้สื่อเทคโนโลยี 3) การบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารทั่วไป ประกอบด้วย 1) การดำเนินการธุรการ 2) งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) งานพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 4) การประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษา 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์การ 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป 8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 9) การ จัดทำสำมนักเรียน 11) การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย 12) การ ส่งเสริมงานกิจการนักเรียน 13) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 14) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน การศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดระบบการควบคุมใน หน่วยงาน 16) งานบริการสาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากข้อค้นพบในการวิจัยนี้ พบว่า วิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงบประมาณ ประกอบด้วย 1) การจัดทำ และเสนอของงบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ การติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้ เงิน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี 7) การบริหาร พัสดุและทรัพย์สิน ไม่พบว่าวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาดังกล่าว จึงควรส่งเสริมให้มีการทำวิจัยเนื้อหาสาระ ดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรกำหนดเป็นนโยบายให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณทางการศึกษาในทุก ๆ ด้านให้มากขึ้น 2) ควรได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ทางการบริหารการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรม 3) ควรกำหนดส่งเสริมให้มีการสังเคราะห์งานวิจัยเป็นระยะ เพื่อจะได้นำองค์ความรู้ที่ค้นพบมา กำหนดเป็นแนวทางในการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์.
- พิสมร วิญญูกุล. (2542). *การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2555). *รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report)*. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2558). *คู่มือระดับบัณฑิตศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมบุรณ์ พุฒิมวงค์. (2535). *การสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2527 – 2535*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)